

PÄÄTÖS

Nro 42/2021
Dnro ESAVI/5221/2020

4.2.2021

ASIA

Kumiankosken voimalaitoksen vesitalouslupien rauettaminen, pohjapatojen rakentaminen ja Kumianjoen kalataloudellinen kunnostus, Lahti

HAKIJA

Lahden kaupunki

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Lahden kaupunki on 14.2.2020 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut Iso-Kukkasen säännöstelyä koskevien vesitalouslupien rauettamista, nykyisten patorakenteiden osittaista pysyttämistä, lupaa patorakenteiden osittaiseen purkamiseen, uoman ruoppaamiseen ja louhintaan, ojan kunnostukseen, uoman kiveämiseen ja kahden pohjapadon rakentamiseen Lahden kaupungissa.

Luvan hakemisen peruste ja toimivaltainen lupaviranomainen

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Sijainti

Hankealue sijaitsee Nastolassa, noin neljä kilometriä Nastolan keskustasta pohjoiseen ja noin 16 km Lahden keskustasta itään.

Iso-Kukkasen ja suvannon pohjapadot sijoittuvat kiinteistöjen 532-406-10-1 ja 532-406-876-1 alueille. Uoman louhinta, kiveäminen ja kivikynnykset sijoittuvat kiinteistöjen 532-406-10-1, 532-406-30-1 ja 532-406-876-1 alueille. Pysytettävät patorakenteet sijoittuvat kiinteistöjen 532-406-30-1 ja 532-406-876-1 alueille. Sivuuoma sijoittuu kiinteistön 532-406-10-1 alueelle.

Oikeudet tarvittaviin alueisiin

Iso-Kukkasen pohjapadon pinta-ala on 360 m², josta noin 35 m² on kiinteistöllä 532-406-10-1 ja noin 325 m² kiinteistöllä 532-406-876-1. Suvannon pohjapadon pinta-ala on 180 m², josta noin 80 m² on kiinteistöllä 532-406-10-1 ja noin 100 m² kiinteistöllä 532-406-876-1.

Hakija on 17.1.2020 kirjallisesti sopinut hankkeen edellyttämien toimenpiteiden toteuttamisesta ja rakenteiden sijoittamisesta, kunnossapidosta ja tarkkailusta, vesivoimalan käyttömahdollisuuden poistumisen kertakorvauksesta sekä oikeudesta käyttää hankkeen edellyttämiä alueita rakennustöiden aikana kiinteistöjen 532-406-10-1 ja 532-406-30-1 omistajien kanssa.

Vesialuetta 532-406-876-1 hallinnoiva Kirkonkylän-Kumian osakaskunta on laillisesti koollekutsutussa vuosikokouksessaan 25.4.2019 yksimielisesti antanut suostumuksensa hankkeelle. Vuosikokouksesta on laadittu 28.4.2019 päivätty kokouspöytäkirja.

Lupatilanne

Hämeen läänin kuvernöörinvirasto on 6.2.1847 antamallaan päätöksellä myöntänyt luvan myllynä toimivan vesilaitoksen perustamiseen sekä oikeuden veden käyttämiseen.

Hämeen läänin lääninhallitus on 24.11.1924 antamallaan päätöksellä nro 5498 myöntänyt luvan patolaitteiden rakentamiseen Kumiankoskeen.

Korkein hallinto-oikeus on 20.5.1925 antamallaan päätöksellä pysyttänyt Hämeen läänin lääninhallituksen päätöksen nro 5498.

Itä-Suomen vesioikeus on 1.6.1981 antamallaan päätöksellä nro 61/Ym I/81 myöntänyt Nastolan kunnalle ja Oy Texinfo Ab:lle luvan Kumiankoskessa olevan säännöstelypadon nykyisenlaisena pitämiseen ja sillä tapahtuvaan Kumiankosken vedenjuoksun säännöstelyyn. Päätöksellä on kumottu Hämeen lääninhallituksen 24.11.1924 antaman päätöksen ehdot siltä osin kuin ne ovat ristiriidassa annetun päätöksen määräysten kanssa.

Lupamääräys 1) kuuluu seuraavasti:

- 1) Säännöstelypadolla on veden juokutus järjestettävä siten, ettei Iso-Kukkasen vedenpinta alita korkeutta $N_{43} + 90,30$ m.

Ennen kevättulvan alkamista on Iso-Kukkasen vedenpinta laskettava tason $N_{43} + 90,40$ m alapuolelle.

Tulva-aikoina on säännöstelypatoa hoidettava siten, ettei pitkitetä Iso-Kukkasen vedenpinnan pysymistä $N_{43} + 90,60$ m yläpuolella.

Tulva-aikoja lukuun ottamatta on Iso-Kukkasen vedenpinta pyrittävä pitämään niin lähellä korkeutta $N_{43} + 90,50$ m kuin se luonnonolosuhteet huomioon ottaen on mahdollista.

Nykyiset luvanhaltijat ovat voimalaitoskiinteistön omistaja ja Lahden kaupunki. Säännöstelyä ja vedenkorkeuden seurantaa hoitaa Lahti Aqua Oy.

Vesitaloushanke

Hankesuunnitelma

Yleiskuvaus

Kumiankosken padolla säädellään järvien Iso-Kukkanen, Pikku-Kukkanen ja Villähteen Kukkanen (jatkossa Kukkasjärvet) vedenkorkeuksia. Säännöstelylupa liittyy Kumiankosken käytöstä poistuneeseen vesivoimalaitokseen. Säännöstely halutaan lopettaa ja säännöstelypato korvata pohjakynnyksellä.

Lisäksi tavoitteena on kunnostaa Kumiankoski kalalle kulkukelpoiseksi poistamalla olemassa oleva säätörakenne ja kunnostaa uoma erityisesti taimenelle sopivaksi lisääntymis- ja elinympäristöksi.

Suunnitteluperusteet

Hakemuksessa on käytetty ETRS-TM35 -koordinaatistoa ja N_{43} -korkeusjärjestelmää.

Vedenkorkeudet ja virtaamat on määritetty vesitaselaskennalla. Kumianjoen purkautumiskäyrä on määritetty virtausmallilla. Maastotöissä on käytetty RTK-GPS mittauksia (korkeustarkkuus noin 3–10 cm), vaaituskoetta ja kaikuluotainta (tarkkuus 10 cm). Tarkasteltujen patojen purkautumiskäyrät on laskettu Hec-Ras virtauslaskentaohjelmistolla.

Tarkastellun kaltaisessa tilanteessa, jossa uoma aiheuttaa virtausvastusta, purkautumiskäyriä ei voida määrittää käyttäen pelkästään tavallisia pohjapadoille tarkoitettuja laskentamenetelmiä ja -kaavoja. Purkautumiskäyriin, erityisesti korkeilla vedenkorkeuksilla, vaikuttaa enemmän uoman koko, muoto ja erilaiset virtausvastukset padon ylä- ja alapuolella. Tarkastelu joudutaan pohjapatojen kaavojen käyttämisen sijaan tekemään kerralla riittävän kauas koko uomaosuudelle, jolloin joudutaan mallintamaan koko joki oleellisine ominaisuuksineen.

Suunnittelun tavoitteena on ollut määrittää sellainen pohjakynnyksen muoto, joka aiheuttaisi mahdollisimman pienet muutokset nykyisiin vedenkorkeuksiin ja erityisesti keskivedenkorkeuteen. Toimenpiteiden tulee lisäksi mahdollistaa kalojen liikkuminen ja tarjota erityisesti taimenelle lisääntymis- ja elinpaikkoja.

Tehtävät rakenteet ja suoritettavat toimenpiteet

Pohjapatojen rakentaminen

Iso-Kukkasen luusua

Iso-Kukkasen luusuan rakennettavan 42,0 m pitkän pohjapadon harjakorkeus on $N_{43}+90,80$ m. Virtauskynnyksen leveys on 28,0 ja sen keskellä on 20 m leveä kynnys, jonka korkeus on $N_{43}+90,43$ m ja jonka keskellä on loivan v:n muotoinen alivirtaama-aukko, jonka leveys on viisi metriä. Aukon alimman kohdan korkeus on $N_{43}+90,35$ m. Kynnyksen reunat yhdistyvät rantapenkereeseen korkeudella $N_{43}+90,80$ m.

Kohtisuoraan virtausta vastaan pohjapato on noin 10 m leveä. Etuluiskan kaltevuus on 1:3 ja takaluiskan 1:10.

Pohjapato tehdään moreenista. Patoon asennetaan tiivistysydin teräspon-tista tai vastaavasta materiaalista. Pato verhoillaan luonnonkivillä. Vedenkorkeuden määrääväksi kynnykseksi tulee tiivistysytimen harja.

Suvanto

Kumianjoen suvanton rakennettavan noin 17 m pitkän pohjapadon virtauskynnyksen leveys on 15,5 m ja korkeus $N_{43}+90,25$ m. Kynnyksen keskellä on loivan v:n muotoinen alivirtaama-aukko, jonka leveys on viisi metriä. Aukon alimman kohdan korkeus on $N_{43}+90,20$ m.

Kohtisuoraan virtausta vastaan pohjapato on noin 13 m leveä. Etuluiskan kaltevuus on 1:3 ja takaluiskan 1:10.

Pohjapato tehdään moreenista. Patoon asennetaan tiivistysydin teräspon-tista tai vastaavasta materiaalista. Pato verhoillaan luonnonkivillä. Vedenkorkeuden määrääväksi kynnykseksi tulee tiivistysytimen harja. Pohjapatoa varten uomaa levennetään noin 11 m:stä noin 20 m:iin. Suvannosta poistetaan löyhä sedimentti imuautolla. Uoman pohjan korkeudeksi tulee $N_{43}+89,5$ m tai kallion pinta.

Suvannon veden vaihtuvuuden parantamiseksi kunnostetaan oja, joka joh-taa vettä suvannon umpiperään. Oja avataan järveen saakka pohjan korkeuden ollessa $N_{43}+90,40$ m. Uoman pohja ja reunat kivetään eroosion vähentämiseksi korkeuteen $N_{43}+91,0$ m saakka. Ojan pohjan leveydeksi tulee noin 0,5 m. Vaihtoehtoisesti ojaan asennetaan halkaisijaltaan 200 mm:n putki korkeuteen $N_{43}+90,40$ m. Ojan suvannon puoleisessa päässä oleva halkaisijaltaan 200 mm:n putki jätetään paikoilleen.

Jokiuoman kiveäminen ja muotoilu

Suvannon pohjapadon ja maantien välisellä alueella uoma levennetään pohjalta noin 6–7 m:n levyiseksi, mikä mahdollistaa taimenten poikastuotantoalueen rakentamisen uomaan. Leventäminen edellyttää louhintaa noin 50 m²:n alueella. Lisäksi uoma kivetään ja tehdään kutusoraikkoja ja kivikynnyksiä suvannon pohjapadon ja Salajärven välisellä osuudella.

Rakennettavien kolmen kivikynnyksen tarkoitus on ylläpitää vedenkorkeutta alivirtaama-aikoina ja näin ylläpitää kalanpoikasten elinmahdollisuuksia. Uomaan tehtäviin kiveyksiin tehdään erillinen alivirtaama-uoma. Maantiesillan alapuolisessa altaassa kivikko nostetaan betoniseiniä vasten noin tasolle N₄₃+91,40 m.

Yhteensä alueelle tehdään kiveyksiä seuraavasti:

– Kutusoraikkoa	25–35 m ²
– 0+ -kiveystä	380 m ²
– 1+ -kiveystä	230 m ²
– 2+ -kiveystä	170 m ²

Säännöstelypadon muutostyöt

Kumiankosken nykyinen säännöstelypato on rakenteeltaan settipato, jonka harjan oikea pää on korkeudella N₄₃+94,94 m ja vasen pää korkeudella N₄₃+90,99 m. Padossa olevan settilankuilla varustetun aukon leveys on 2,45 m ja kynnyksen korkeus on N₄₃+89,47 m. Padossa on myllyrakennuksessa sijaitsevalle voimalaitokselle johtava vedenottoputki, jonka halkaisija on 0,6 m ja alareunan korkeus N₄₃+89,51 m.

Säännöstelypadosta poistetaan setit ja padon kynnyksen nykyiseen säännöstelypadon alapuoliseen alavedenkorkeuteen eli noin korkeuteen N₄₃+88,5 m saakka keskimmäisestä ja oikeanpuoleisesta aukosta. Putken aukkoa ei muuteta. Putki tukitaan ja tuetaan teräpalkeilla työn aikana tehtävän suunnitelman mukaisesti. Hankealueen kulttuurihistoriallisten arvojen vuoksi rakenteisiin kajotaan mahdollisimman vähän, minkä vuoksi putki jätetään paikoilleen. Putki jää padon purkamisen seurauksena huomattavasti tulevan vesipinnan yläpuolelle, eikä putkea voi hyödyntää veden johtamiseen voimalalle. Putken säilyttäminen ei ole ongelma vesistökuunnostuksen näkökulmasta.

Myllyn kohdalla olevaa kynnystä madalletaan noin 0,25 m.

Haittojen ennaltaehkäisy

Vettä samentavat kaivutyöt tehdään sellaisessa järjestyksessä, jossa kiintoaineen vapautuminen vesialueelle jää mahdollisimman vähäiseksi. Kaivutyöt tehdään mahdollisuuksien mukaan alhaisen vedenkorkeuden aikana.

Ajoteiden puhtaudesta tiealueilla huolehditaan tiealueen omistajan kanssa sovittavalla tavalla. Väliaikaiset ajourat palautetaan alkuperäiseen tilaan työn jälkeen. Kiinteistön 532-406-10-1 kohdalla toimenpiteet tehdään ensisijaisesti uoman eteläpuolelta.

Kumianjoen eroosiosuojausta parannetaan myllyn ja tien kohdalta isoilla kivillä ja kalliolouheella.

Patoturvallisuus

Patoturvallisuuslain (494/2009) mukaan padon omistajan on padon rakentamista koskevassa muun lain mukaisessa lupahakemuksessa selostettava tarpeellisessa määrin padosta aiheutuvaa vahingonvaaraa ja sen vaikutusta padon mitoitusperusteisiin.

Pohjapadot eivät nosta vedenkorkeutta tasolle, jossa niiden sortumisesta aiheutuisi vahingon vaaraa. Tulva-aikana vedenkorkeus ei riipu pohjapadoista. Pohjapatoja ei ole esitetty luokiteltaviksi.

Ympäristön tila ja vaikutusarvio

Kaavoitus ja maankäyttö

Alueella on voimassa oleva Päijät-Hämeen maakuntakaava. Kaavassa Kumiajoelle on merkitty melontareitti ja myllyn alue on merkitty kulttuurihistoriallisesti tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittäväksi alueeksi. Melontareittikarttoihin Kumiankoski on merkitty ohitettavaksi kantaen.

Lisäksi alueella on voimassa oleva Iso-Kukkasen, Salajärven ja Ruuhijärven osayleiskaava. Kumianjoen ympäristö on kaavoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja erillispientalojen alueeksi (A). Myllyn alue on merkitty alueeksi, jolla ympäristö säilytetään (A/s) ja myllyrakennus on merkitty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi (sr). Hankealue kuuluu lisäksi maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön, jolla sijaitsee arvokasta rakennuskantaa ja/tai viljelymaisemaa (ma-2). Osa hankealueesta kuuluu yhdyskuntarakenteen mahdolliselle laajenemisalueelle. Kyseinen kaavarajaus osoittaa aluetta, jossa on tarpeen varautua yleiskaavassa osoitetun asutuksen tiivistämiseen yksityiskohtaisemman yleiskaavan ja tarvittaessa sitä tarkentavan asemakaavan nojalla.

Kaavamääräysten mukaan A-alueelle voidaan rakentaa erillispientaloja ja niihin liittyviä talusrakennuksia sekä palveluja ja ympäristöä häiritsemättömiä työtiloja. M-alueelle ei saa sijoittaa rakennuksia. Määräys ei koske kaavassa osoitettua rakennusoikeutta eikä maa- ja metsätalouden rakennuksia. A/s-alueen merkintä koskee maiseman, luonnonolojen tai kulttuurihistorian kannalta arvokkaita alueita rakennuksineen. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen maisemallisia, kulttuurihistoriallisia tai luonnonolosuhteista johtuvia arvoja vaaranneta tai heikennetä. Merkinnällä sr olevien kohteiden osalta määrätään, että maankäyttö- ja rakennuslain

(132/1999) 41.2 §:n ja 127.1 § n nojalla määrätään, että rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa tehtävien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kulttuurihistoriallisesti arvokas ja kyläkuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.

Hanke ei ole kaavojen vastainen.

Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Kumianjoen alueella ei ole suojelukohteita tai muita erityiskohteita.

Muinaismuistot ja kulttuuriperintö

Kumian myllyrakennus ja sen ympäristö ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita. Kohteiden kulttuurihistorialliset arvot on huomioitu alueen kaavoituksessa edellä esitetyllä tavalla.

Hankkeessa ei kajota itse myllyrakennukseen ja säännöstelypadolla tehtävät muutokset kohdistuvat ainoastaan setteihin ja pohjakynnykseen. Säännöstelypadolla tehtävät toimenpiteet ja uomassa tehtävät kalataloudelliset kunnostukset on suunniteltu siten, että alueen kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.

Pohjavesi

Kukkasjärviin rajoittuu pohjavesialue Nastonharju-Uusikylä, joka on tärkeä vedenottoalue Nastolalle ja Lahden kaupungille.

Vesistö

Yleiskuvaus

Villähteen Kukkanen, Pikku-Kukkanen ja Iso-Kukkanen muodostavat järvi-ketjun, jossa kapeat salmet erottavat järvet toisistaan. Järvien vedenpinta on lähes samassa tasossa. Villähteen Kukkanen ja Pikku-Kukkanen ovat pieniä ja matalia läpivirtausjärviä, kun taas Iso-Kukkanen on pinta-alaltaan selvästi suurempi ja suomalaisten järvien keskitasoon verrattuna syvä.

Villähteen Kukkasen vesiala on 0,36 km² ja lähivaluma-alueen pinta-ala on 5,3 km². Koko valuma-alueen pinta-ala järvi mukaan luettuna on 75,5 km². Suurin mitattu syvyys Villähteen Kukkasessa on 5,5 m ja keskisyvyys 1,4 m. Veden keskimääräinen viipymä järvessä on vain 10 vuorokautta.

Villähteen Kukkasen ja Pikku-Kukkasen erottaa toisistaan kapea Turpeen-salmi. Pikku-Kukkasen vesipinta-ala on 1,2 km², lähivaluma-alueen ala 4,4 km² ja koko valuma-alueen ala järvet mukaan luettuna on 83,6 km². Pikku-Kukkasen keskiviipymä on noin 41 vuorokautta, keskisyvyys 3,0 m ja suurin syvyys 9,5 m.

Pikku-Kukkasen ja Iso-Kukkasen erottaa toisistaan Karhunsilta. Iso-Kukkasen on syvä, kirkasvetinen ja niukkatuottoinen järvi. Niukkaravinteisen vedenlaatunsa ja syvyytensä vuoksi se poikkeaa järviketjun muista järvistä. Iso-Kukkasen keskisyvyys on 10,3 m ja suurin syvyys 34,5 m. Järven pinta-ala on 2,5 km² ja lähivaluma-alueen ala 9,3 km². Koko valuma-alueen pinta-ala järvet mukaan luettuna on 96,4 km². Iso-Kukkasen keskiviipymä on 371 vuorokautta. Iso-Kukkasen virtaamasta valtaosa tulee yläpuolisesta järviketjusta Pikku-Kukkasen kautta.

Iso-Kukkasen pohjoisosasta järviketjun vedet virtaavat 260 m pitkää Kumianjokea pitkin Salajärveen. Kumianjoessa on putouskorkeutta noin 4,5 m ja siitä suurin osa on Kumiankoskessa ja kosken yläosassa sijaitsevassa Kumian padossa. Valuma-alueen koon perusteella uoma on vesilain määritelmän mukaan puro.

Iso-Kukkasen ja Salajärven välisessä Kumianjoen Kumiankoskessa on ollut mylly jo 1600-luvulta alkaen. Mylly on muutettu tullimyllyksi 1800-luvun puolivälissä. Myllynä toimivan vesilaitoksen perustamispäätös on annettu 6.2.1847. Iso-Kukkasen vedenkorkeutta on laskettu vuonna 1871. Iso-Kukkasen laskun tarkoituksena oli lisätä Villähteen Kukkaseseen laskevassa Kukkasjoessa olevan myllyn putouskorkeutta.

Kumianjoen alkukohtaa on siirretty vuonna 1871 tehdyn järven laskemisen yhteydessä. Nykyään joen alku on noin 50 m:n matkalla kallioon louhittu, noin 3,5 m leveä suorareunainen uoma. Louhitun osuuden jälkeen joessa on leveä, lampimainen kohta. Ennen 1800-luvun järvenlaskua Iso-Kukkasen laskukohta on ollut lampimaisen osan pohjoispuolella.

Vedenkorkeudet ja virtaamat

Vedenkorkeus- ja virtaamatiedot on koottu seuraavista aineistoista:

- Kukkasjärvien ja Kumiankosken vedenkorkeushavainnot 2001–2016, jotka on tehty liittyen Kukkasjärvien ja alueen vedenotto toiminnan velvoitetarkkailuun. Vedenkorkeustietojen ja settipadon harjakorkeuden perusteella voidaan myös laskea karkealla tasolla padon virtaama ylisyöksypadon purkautumiskaavojen avulla.
- Kumianjoen mittaus vuonna 2017, jossa on mitattu jokien poikkileikkauksia virtausmallin ja alustavien laskelmien lähtötiedoiksi
- Päivittäinen virtaama-aineisto Teuronjoen (Jokelankoski 3501880) ja Mustajoen (3501820) virtaamamittausasemilta vuosilta 2001–2016
- Vedenottamoiden pumppaustiedot vuosilta 2009–2013
- Järvien syvyyskäyrät ja kansallinen laserkeilaus, joiden perusteella on määritetty järvien tilavuuskäyrät

Iso-Kukkasen vedenkorkeutta seurataan vedenkorkeusasteikolta ja vedenkorkeutta säädellään lupaehtojen mukaisesti Kumianjoen patoa säätämällä.

Suomen ympäristökeskus tuottaa järvikohtaista virtaamatietoa laskennallisesti vesistömallijärjestelmällään. Kukkasjärvien aineistoa tarkasteltaessa se on todettu liian epätarkaksi laskennan lähtötiedoksi. Vesistömalli toimii tyypillisesti paremmin suuremmissa vesistöissä.

Kukkasjärvien tulovirtaamien määrittämiseksi ei ole löytynyt suoraan järville soveltuvaa vertailuvesistöä lähialueelta. Tämän vuoksi tulovirtaamat on muodostettu Teuronjoen ja Mustajoen päivittäisten valumien keskiarvona. Mustajoen valuma-alue on vertailuvesistöksi liian vähäjärvinen ja Teuronjoen vesistö liian laaja. Tämän vuoksi on käytetty näiden alueiden valumien keskiarvoa, koska alueiden ominaisuudet kompensoivat toisiaan ja koska valumien keskiarvo vastaa parhaalla käytettävissä olevalla tavalla Kukkasjärvien tulovirtaamia. Lisäksi on otettu huomioon alueen vedenotto. Valumien suuruusluokka tarkistettiin myös nomogrammeilla (Kaitera 1949 ja Nissinen 1984). Nomogrammeista Nissisen nomogrammi on katsottu soveltuvan paremmin Kukkasjärville, koska nomogrammin tuottamaan valumaan sisältyy järvisyyskerroin.

Iso-Kukkasen purkautumiskäyrä on määritetty Kumianjoen virtausmallin avulla, jolla on mitoitettu myös säännöstelyn korvaava pohjapato.

Nykyisen säännöstelyn mukaisessa tilanteessa Kumianjoen alivirtaama (NQ) on havaintojen mukaan ollut 0 m³/s, keskialivirtaama (MNQ) 0,050 m³/s, keskivirtaama (MQ) 0,880 m³/s, keskiylivirtaama (MHQ) 3,560 m³/s ja ylivirtaama (HQ) 7,700 m³/s. Määritetyt virtaamat eivät ole kuitenkaan täysin luotettavia, koska Kumianjoen pato ei ole virallinen ja kalibroitu virtaamamittausasema ja virtaamista ei ole olemassa päivittäisiä havaintoja.

Hankkeen vaikutukset Iso-Kukkasen vedenkorkeuksiin on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Vedenkorkeuden tunnusluvut N₄₃-järjestelmässä.

	Nykyinen (m)	Suunniteltu (m)	Muutos (m)
Ylivesi HW	90,97	91,07	0,10
Keskiylivesi MHW	90,80	90,77	-0,03
Keskivesi MW	90,52	90,51	-0,01
Keskialivesi MNW	90,35	90,44	0,09
Alivesi	90,24	90,37	0,13

Pikku-Kukkasen ja Villähteen Kukkasen vedenkorkeuksien on arvioitu olevan vastaavan suuruiset, koska vedenkorkeudet Kukkasjärvissä ovat lähes samoja.

Iso-Kukkasen säännöstelyn lopettamisen vaikutus Salajärven ja Ruuhijärven vedenkorkeuksien vaihteluun on merkityksettömän vähäinen, koska säännöstelyn lopettaminen ei vaikuta merkittävästi yläpuolisten järvien vedenkorkeuksiin ja täten Salajärven ja Ruuhijärven tulovirtaamiin. Kumi-ankosken yläpuoleinen valuma-alue kattaa alle puolet Salajärven valuma-alueesta ja Iso-Kukkasen erittäin tiukat säännöstelyrajat eivät mahdollista merkittävää veden varastointia Iso-Kukkasessa. Salajärveen tuleva virtaama on jatkossa hieman tasaisempi, kun virtaamaan ei tule alivirtaamantilanteissa lankkujen lisäämisestä johtuvia katkoksia.

Kumianjoen virtaamien ei oleteta muuttuvan, koska vedenkorkeuksien muutos on maltillinen. Nykyisen säännöstelyn mukaisessa tilanteessa Kumianjoen alivirtaama on havaintojen mukaan ollut 0 m³/s ja keskialivirtaama 0,050 m³/s. Suunnitelman mukaan alivirtaamat kasvavat siten, että alivirtaama on jatkossa 0,020 m³/s ja keskialivirtaama 0,130 m³/s.

Vesistön tila

Kukkasjärvet kuuluvat Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen. Vesimuodostuman luontainen järviyppi on pienet ja keskikokoiset vähähuuksiset järvet (Vh). Iso-Kukkasen ekologinen tila on luokiteltu sekä vuonna 2009 että vuonna 2013 valmistuneessa luokittelussa hyväksi. Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuoteen 2021 Kukkasjärville on merkitty toimenpiteeksi säännöstelystä luopuminen ja kalatien rakentaminen. Toimenpide on merkitty ohjelmassa Salajärven toimenpiteeksi.

Biologinen luokitus on tehty lähinnä klorofyllipitoisuuden perusteella, sillä muista biologisista laatutekijöistä ei ole ollut tietoja. Klorofyllipitoisuuden 2010-luvun keskiarvo on Iso-Kukkasen puolella 5,6 µg/l, mikä on rehevyysluokituksen mukaan lievästi rehevä, mutta vielä varsin lähellä karun järven rajaa (4 µg/l). Hyvän tilan luokkaraja on 7 µg/l, joten arvot ovat hyvän tilan puolella. Pikku-Kukkasen puolella klorofyllipitoisuus on vaihdellut enemmän (11–38 µg/l). 2010-luvun keskiarvo on 24 µg/l, mikä tarkoittaa rehevyysluokituksessa erittäin rehevää. Keskiarvoa nostaa etenkin elokuun 2012 korkea pitoisuus. Villähteen Kukkasen puolella klorofyllipitoisuus on myös vaihdellut suuresti (4,6–20 µg/l). Keskiarvo (12 µg/l) ilmentää rehevää järveä.

Veden kemiallisia mittauksia Iso-Kukkaselta on vuodesta 1966 alkaen. Viime vuosilta tuloksia on jopa kaksi kertaa vuodessa. Muilta järviältä mittauksia on tehty hieman harvemmin. Fysikaalis-kemialliset tekijät ovat tilaluokittelussa ilmentäneet hyvää tilaa. Kokonaisfosforin luokkaraja vähähuuksisille järville on 18 µg/l. Iso-Kukkasen pintaveden kokonaisfosforipitoisuus on 2010-luvulla vaihdellut välillä 8–15 µg/l kesäajan keskiarvon ollessa 12 µg/l. Talviarvo on vain hiukan tätä alhaisempi (10 µg/l). Suuresta syvyydestä huolimatta pohjanläheisen veden arvot ovat lähellä pintaveden arvoja. Arvot ilmentävät karua tai vain lievästi rehevää järveä. Sen sijaan Pikku-Kukkasen (22 µg/l) ja Villähteen Kukkasen (24 µg/l) kesäajan pintaveden fosforitasot ilmentävät rehevää järveä. Talvikeskiarvot ovat selvästi alhaisempia, ollen molemmissa järvissä 15 µg/l. Pikku-Kukkasessa

pohjanläheisen veden fosforipitoisuudet ovat pintavettä korkeammat etenkin talviaikaan.

Kesäajan pintaveden typpipitoisuus on Iso-Kukkasessa niin ikään hyvän tilan puolella (luokkaraja 500 µg/l). Kesäajan keskiarvo 2010-luvulta on 450 µg/l ja talviarvo 668 g/l. Pohjanläheisen veden arvot ovat hieman tätä korkeampia. Fosforin tavoin myös typpipitoisuudet ovat pienemmissä Kukkajärvissä hieman Iso-Kukkasta korkeammat. Kesäajan pintaveden keskiarvo on Pikku-Kukkasessa 510 µg/l (talviarvo 767 µg/l) ja Villähteen Kukkasessa 513 µg/l (talviarvo 723 µg/l).

Iso-Kukkanen on varsin syvä, joten järvi kerrostuu lämpötilan suhteen selvästi. Pohjanläheinen vesi jää yleensä viileäksi kesälläkin (kesäkeskiarvo 5,7°C). Vaikka pohjanläheisessä vedessä havaitaan yleisesti alentuneita happipitoisuuksia etenkin loppupalvesta, täydellistä hapettomuutta ei kuitenkaan ole havaittu. Sen sijaan Pikku-Kukkasessa pohjanläheiset arvot ovat usein lähellä nollaa etenkin kesäkerrostuneisuuden lopussa. Alhaisia happipitoisuuksia on havaittu jo mittausten alusta alkaen. Matalimmassa Villähteen Kukkasessa happitilanne on ollut yleensä varsin hyvä, mutta viime vuosina pohjanläheisen veden happivaje näyttäisi yleistyneen etenkin kesäaikana.

Iso-Kukkasen vesi on varsin kirkasta ja näkösyvyys on yleensä 3–4 m (kesäkeskiarvo 3,4 m). Pikku-Kukkasessa ja Villähteen Kukkasessa vesi on sameampaa näkösyvyyden vaihdella kahden metrin tuntumassa. Veden väriarvoja on mitattu säännöllisesti vasta 2000-luvulla. Iso-Kukkasessa pintaveden väriarvot ovat 2010-luvulla vaihdelleet välillä 20–50 mg Pt/l, kesäkeskiarvon ollessa 32 mg Pt/l ja talviarvon 36 mg Pt/l. Arvot ovat vähähumuksiselle järvelle tyypillisiä ja osoittavat vain lievää humusleimaa. Pikku-Kukkasessa ja etenkin Villähteen Kukkasessa kesäarvot ovat tätä hieman korkeampia ollen keskihumuksisen järven tasolla (kesäkeskiarvo 48 mg Pt/l). Näissä järvissä myös pohjanläheisen veden väriarvot kohoavat selvästi kesäaikana. Kemiallisen hapenkulutuksen arvoissa on ollut 2000-luvulla lievää nousua, selvimmin Iso-Kukkasen puolella. 2010-luvun pintaveden keskiarvo on 9 mg O₂/l, mikä on vielä vähähumuksisille järville tyypillinen. Pikku-Kukkasessa ja Villähteen Kukkasessa kemiallisen hapenkulutukset kesäarvot ovat tätä vain hieman korkeampia.

Kukkajärvien pintaveden pH-arvo on lähellä neutraalia ollen talvella 6,9 ja kesällä 7,2–7,5. Levien aktiivinen tuotanto kohottaa pH-arvoa, mutta mittaushistoriassa ei ole ainuttakaan 8 ylittävää arvoa. Alkaliniteetistä on vain muutama mittaus, mutta niiden perusteella Kukkajärvien puskurikyky on hyvä (>0,3 mmol/l). Myös Kukkajärvien sähkönjohtavuus on varsin korkea ja ollut viime vuosia lukuun ottamatta noususuunnassa. 2010-luvun kesäkeskiarvo on Iso-Kukkasella 9 mS/m ja talviarvo 10 mS/m. Pikku-Kukkasella ja Villähteen Kukkasella etenkin talviarvot ovat hieman Iso-Kukkasta korkeammat. Pintaveden ja pohjanläheisen veden arvot ovat lähellä toisiinsa. Alhaisimmat arvot (6–8 mS/m) on mitattu mittaushistorian alussa 1970-luvun taitteessa.

Vaikutuksia veden laatuun ja vesienhoitoon ei ole arvioitu syntyvän, koska vedenkorkeuksien muutokset ovat maltilliset. Vesistön ekologinen tila paranee, koska vaelluseste poistuu.

Kalasto, linnusto ja kasvillisuus

Iso-Kukkaseen ja Pikku-Kukkaseen on saatu istutuksilla muodostettua hyvä täplärapukanta. Järvien kalakantoja on hoidettu vuosina 2002–2006 istuttamalla kuhaa, siikaa ja haukea. Vuonna 2019 toteutetun koekalastuksen perusteella Kukkasjärvien kalaston ekologinen tila on hyvä. Keväällä 2007 Iso-Kukkaseen ja Pikku-Kukkaseen on istutettu yhteensä 2 000 ankeriasta. Vuosina 2001–2006 järviä on hoitokalastettu vähempiarvoisen kalan poistamiseksi ja kalaston rakenteen korjaamiseksi. Hoitokalastus-saalis on ollut yhteensä noin 8 700 kg.

Kumiankoskesta ei ole koekalastustietoja, mutta hyvin todennäköisesti siinä tavataan vähintään satunnaisesti samoja kalalajeja, kuin ala- ja yläpuoleisissa järvissä. Sala- ja Ruuhijärven koekalastuksessa vuonna 2018 saaliiksi saatiin ahventa, haukea, kiiskiä, kuhaa, kuoretta, lahnaa, muikkua, pasuria, salakkaa, särkeä ja säynettä. Kukkasjärvien koekalastuksessa vuonna 2019 saaliiksi saatiin ahventa, haukea, kiiskeä, kuhaa, kuoretta, lahnaa, muikkua, suutaria, salakkaa ja särkeä. Kumiankoskessa on varsinaiselle koskilajistolle (muun muassa taimen) hyvin rajallisesti elinympäristöä tarjolla, koska vaellusesteenä toimiva säännöstelypato rajaa elinympäristön.

Kalaston on arvioitu hyötyvän toimenpiteistä. Joki muuttuu kaloille kulukelpoiseksi ja jokeen muodostuu noin 700–800 m² taimenen lisääntymis- ja elinaluetta. Alueen poikastuotantopotentiaalin voidaan arvioida olevan noin 70–100 poikasta vuodessa (1 000–1 200 poikasta/ha).

Kumiankosken alueella ei ole tavattu erittäin uhanalaisia, uhanalaisia tai vaarantuneita lintulajeja yhtä vuoden 2019 koskikarahavaintoa lukuun ottamatta.

Alueen kasvillisuutta ei ole selvitetty, koska vaikutukset kasvillisuuteen on arvioitu hyvin vähäisiksi. Merkittävä osa kunnostusalueesta on kallio- tai kivipohjaista virtavettä, jossa kasvillisuutta on vähän. Ranta-alueiden kasvillisuus on tavanomaista. Alueelta ei ole tietoa uhanalaisten kasvien esiintymisestä.

Vaikutuksia kasvillisuuteen ja linnustoon ei ole arvioitu syntyvän, koska vedenkorkeuksien muutokset ovat maltilliset.

Vesistön käyttö

Kaikkien Kukkasjärvien rannoilla on yleinen uimaranta. Pikku-Kukkasen etelärannalla Luomaniemessä on seurakunnan leirikeskus ja Iso-Kukkasen länsipuolella Pajulahden urheilupuisto, joka tarjoaa monenlaisia liikunta- ja virkistyspalveluita. Villähteen Kukkasen pohjoisrannalla on Lahden

kaupungin entinen kesäsiirtola. Lisäksi järvien rannoilla sijaitsee sekä ympärivuotisia että vapaa-ajan asuntoja.

Kumianjoessa on merkitty melontareitti. Lisäksi Kumiankoskessa on voimalaitos, jota on käytetty sähköntuotantoon menneinä vuosina. Nykyisellään voimalaitosta ei käytetä.

Hyödyt ja menetykset

Hankkeen hyödyt

Hankkeen myötä Kumianjoki muuttuu kaloille kulkukelpoiseksi ja taimenen lisääntymis- ja elinolosuhteet lisääntyvät. Näin ollen hanke edistää vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Koska muutokset vedenkorkeuteen ovat maltilliset, ei hankkeella katsota olevan vaikutusta vedenlaatuun.

Kumiankosken alue muuttuu merkittävästi kunnostuksen ansiosta. Kosken kulttuurihistoriallisesti arvokas miljöö säilyy entisellään, mutta kosken luonnonarvoja saadaan kunnostuksen avulla palautettua merkittävästi. Kumiankoskella on jatkossa entistä paremmat mahdollisuudet muodostua paikalliseksi nähtävyydeksi tai jopa kalastuskohteeksi. Alueen maiseman kohentuminen voi nostaa kiinteistöjen ja alueen kiinnostavuutta ja tunnettuutta. Kiinteän pohjapadon myötä padon käyttämiseen ja säännöstelyn toteuttamiseen liittyvät tekniset haasteet poistuvat ja järvien pinnankorkeuden vaihtelu palaa luonnolliseen rytmiin.

Hankkeesta aiheutuvat edunmenetykset

Hankkeella on vaikutusta kiinteistöihin 532-406-10-1 ja 532-406-30-1. Kiinteistöille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi uomaan tehdään eroosiosuojauksia. Suvantoon rakennettavalla pohjapadolla varmistetaan, ettei kiinteistön 532-406-10-1 edustalla vedenkorkeudet muutu haitallisesti.

Kumianjoen melottavuus heikkenee hankkeen myötä, mutta hankealue on jo nykyään merkitty melontakarttoihin kantaen ohitettavaksi. Nykyisen säännöstelypadon ohittamiseen tarkoitettu melojille merkitty polku ohittaa myös nyt kunnostettavan alueen, joten kunnostus ei näin ollen käytännössä vaikuta melontamahdollisuuteen. Myös Iso-Kukkasen pohjakynnys on yleensä mahdollista ylittää kanootilla.

Hankealue on kulttuurihistoriallisesti arvokas alue. Hanke vaikuttaa alueen kulttuurihistorialliseen arvoon vain vähäisesti, koska toimenpiteet tehdään pääosin uomassa ja olemassa olevista rakenteista muutetaan ainoastaan settipadon kynnystä.

Arvio vahingoista ja kertakorvaus

Vesivoimalan luvan rauettamisesta maksetaan 17.1.2020 päivätyn sopimuksen mukaisesti kiinteistön 532-406-30-1 omistajalle 4 200 euron kertakorvaus vesivoimalan käyttömahdollisuuden menettämisestä.

Voimalan generaattorin nimellisteho on 11 kW, mutta koekäytöstä ei ole tuloksia. Voimalan sähkötehoksi on arvioitu keskimäärin 1,5 kW. Tehoarvion perusteella laskettu sähkötuotannon vuosituotannon arvo on 13,1 MWh. Hankkeesta saatava rahamääräinen hyöty on 9 445 €. Laskelema on tehty vesilain 8 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti laskettuna Nord Poolin keskimääräisellä sähköhinnalla 36,32 €/MWh Suomessa ajalla 2000–2011. Voimalan käyttöönotosta koituvien kustannusten (5 345 euroa) vähentämisen jälkeen hyödyksi jää 4 200 euroa.

Tarkkailu

Vesistötarkkailu

Tarkkailu tehdään viranomaisten hyväksymällä tavalla. Seurannassa voidaan hyödyntää olemassa olevia tarkkailuohjelmia ja sovittaa hankkeen tarkkailu niihin.

Ennen kunnostusta tehdään vedenlaadun seuranta Salajärnessä. Näytteenotto tehdään vedenlaaduseurannan olemassa olevasta pisteestä. Näytteenotto tehdään kerran sulan veden aikana, mielellään kesä-elokuussa ja kerran talvella. Näytteistä analysoidaan ainakin: sameus, väri, lämpötila, happi, happi-%, alkaliniteetti, kokonaisfosfori, fosfaattifosfori, kokonaisytyppi, ammoniumtyppi, nitraatti- ja nitriittitypen summa, pH, kiintoaine, sähköjohtavuus ja rauta. Järven pintakerroksesta kesällä mitataan lisäksi aklorofylli. Kunnostuksen jälkeisenä vuonna tehdään vedenlaadun seuranta samoin kuin ennen kunnostusta. Työn aikana seurataan veden samentumista tarkkailemalla näkösyvyyttä Salajärnessä noin 100 m:n etäisyydellä työkohteesta.

Vedenkorkeuksia seurataan samalla tavalla kuin tähänkin asti.

Iso-Kukkasessa on Karhusillalla vedenkorkeusasteikko. Asteikon seuranta on ehdotettu jatkettavaksi vähintään kerran kuukaudessa viisi vuotta pohjapadon valmistumisen jälkeen tai Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastualueen hyväksymällä tavalla. Seuranta voidaan toteuttaa myös automaattisen mitta-aseman avulla.

Kalataloustarkkailu

Kunnostuksen päättymisen jälkeen tehdään yhden, kolmen ja viiden vuoden kuluttua sähkökoekalastuksia Kumianjoessa.

Toteuttamisen aikataulu

Hankkeen rakennustöiden valmistelu käynnistetään heti luvan saamisen jälkeen ja työt pyritään aloittamaan heti kun sää- ja vesitilanne on otollinen. Tavoitteena on aloittaa työt maaliskuussa 2021. Työt kestävät arviolta 3–4 viikkoa.

ASIAN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 24.6.–31.7.2020.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Lahden kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnot Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomaiselta, Museovirastolta, Lahden museoilta, Lahden kaupungilta ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Iso-Kukkanen kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen (VHA2) ja on luokiteltu hyvään ekologiseen tilaan. Järven hydrologis-morfologinen tila on tyydyttävä.

Hankkeessa tehtävällä säännöstelypadon korvaamisella pohjapadoilla saadaan kalojen vaellusesteisyys vesistöissä poistettua. Virtavesiosuuksien kunnostukset edelleen tehostavat elinympäristön laadun paranemista kaloille. Vesivoimalupien rauettaminen takaa mahdollisimman luonnonmukaisen tilanteen säilymisen tulevaisuudessakin. Näillä perusteilla Kumiankosken hanke edistää oleellisella tavalla vesienhoidon tavoitteiden toteuttamista.

Hakemusasiakirjoista ei ilmene, miten ilmastonmuutos on otettu huomioon suunnitelmissa. Hakemusta tulee tarvittaessa täydentää tältä osin.

Toimenpiteiden jälkeen tulee vedenpinnan korkeutta Iso-Kukkanen järvellä seurata automaattisella vedenkorkeusautomaatilla vähintään kolmen

vuoden ajan. Tarkkailun päättämisen hyväksyy valtion alueellinen valvontaviranomainen hakemuksesta. Vedenkorkeustiedot tulee toimittaa sähköisesti Suomen ympäristökeskuksen järjestelmiin tallennettavaksi.

Mikäli suunnitellut vedenkorkeudet eivät toteudu, tulee valtion alueelliselle valvontaviranomaiselle antaa mahdollisuus hyväksyä patojen pienimuotoinen muuttaminen.

Vastuualue on todennut, että lupa voidaan myöntää normaalein lupaehdoin.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Kalatalousviranomainen on puoltanut vesilain mukaisen luvan myöntämistä hankkeelle. Hanke parantaa oleellisesti etenkin vaelluskalakantojen edellytyksiä Nastolan järviketjun alueella. Hanke on valtioneuvoston vahvistaman kalatiestrategian ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmien tavoitteiden mukainen. Kalatalousviranomainen on osallistunut Kumianjoen kalataloudellisen kunnostussuunnitelman laadintaan.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen patoturvallisuusviranomaisen lausunto

Patoturvallisuusviranomainen on todennut, että nykyistä Kumiankosken säännöstelypatoa ei ole luokiteltu patoturvallisuuslain (494/2009) 11 §:n mukaiseen luokkaan.

Hakemuksessa esitetyistä suunnitelluista pohjakynnyksistä ei aiheudu vaaraa eikä niitä ole hakemuksessa esitetyn mukaisesti tarpeen luokitella patoturvallisuuslain (494/2009) 11 §:n mukaiseen luokkaan. Luokittelemattaankin patoon sovelletaan kuitenkin, mitä patoturvallisuuslain 15 §:ssä säädetään padon kunnossapidosta, 16 §:ssä padon käytöstä, 24 §:ssä onnettomuuksien ehkäisemisestä ja 6 luvussa patoturvallisuussäännösten valvonnasta.

Museoviraston lausunto

Museovirasto on todennut, että kulttuuriympäristön asiantuntijana Päijät-Hämeessä toimii ja suojelutehtäviä hoitaa Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo eli Lahden museot. Museovirasto ei ole katsonut tarpeelliseksi antaa lausuntoa.

Lahden kaupunginmuseon lausunto

Lahden kaupunginmuseolla, Päijät-Hämeen alueellisena vastuumuseona, ei ole ollut arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

Rakennuskulttuurin osalta Lahden kaupunginmuseo on todennut, että Kumian myllyalue sijaitsee Salajärven ja Iso-Kukkasen välisen jokiuoman varrella. Se tunnetaan myllypaikkana jo 1600-luvulta. Nykyiset myllyrakennukset ovat 1890- ja 1930-luvulta. Alueella on myös talousrakennuksia, mylläriin tupa on sen sijaan purettu. Maantien vastakkaisella puolella on 1930-luvun kivinen asuinrakennus.

Kumian myllyalue on valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, jonka maankäyttöä sitovat valtioneuvoston määrittelemät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, ennen kaikkea vaatimus historiallisesta jatkumosta.

Kunnostus- ja muutostöitä tehtäessä on edellytetty huolellista, luonnonmukaista maisemointia. Kaupunginmuseo ei ole puoltanut kalliolouheen käyttöä.

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, ettei anna asiasta lausuntoa.

Lahden kaupungin lausunto

Lahden kaupunki ei ole antanut asiasta lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Selitys

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunnon osalta hakija on todennut, että säännöstelyn lopettaminen ja vaellusyhteyden palauttaminen edesauttaa vesieliöstön sopeutumista ilmastonmuutokseen, kun esimerkiksi Salajärven ja Kukkasjärvien viileän veden lajeilla on mahdollisuus tarvittaessa paeta lämpenevää vettä Iso-Kukkasen syvänteisiin. Joen virtaama pysyy entistä luonnollisempaan säännöstelyn poistuessa, jolloin eliöstön kokemat ympäristöpaineet vähentyvät ja niiden edellytykset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen paranevat.

Ilmastonmuutosta ei ole otettu huomioon mitoituskalkelmissa. Nykyisellä padolla ja säännöstelyohjeella ei voida vaikuttaa ilmastonmuutoksen vuoksi yleistyviin kuiviin jaksoihin eikä tulviin. Kuivina jaksoina uoman niska on nykytilanteessa yläosan louhitun uoman kohdalla ja sama uoma myös toimii tulva-aikana padottavana tekijänä. Nykyisellä padolla ja säännöstelyohjeella ei voida lisätä uoman virtaamaa kuivina aikoina eikä tulvatilanteessa. Yläpuolisen järven vedenkorkeudet säilyvät mitoituskalkelmien mukaisesti hyvin lähellä nykyisiä tasoja, joten muutokset ovat vähäisiä kaikissa vesitilanteissa. Täten ilmastonmuutos vaikuttaa vesistöön samalla

tavoin riippumatta, onko uomassa pohjapato vai nykyinen säännöstelypato.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto hakijan selityksestä

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella ei ole ollut huomautettavaa hakijan antamaan selitykseen.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Lupien rauettaminen

Aluehallintovirasto määrää seuraavat päätökset raukeamaan:

- Hämeen läänin kuvernöörinviraston päätös 6.2.1847
- Hämeen läänin lääninhallituksen päätös nro 5498; 24.11.1924, jonka Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 20.5.1925 pysyttänyt
- Itä-Suomen vesioikeuden päätös nro 61/Ym I/81; 1.6.1981

Lisäksi aluehallintovirasto määrää raukeamaan edellä mainituissa päätöksissä veden käyttämiseen myönnetyt oikeudet.

Raukeamismääräykset edellyttävät, että Lahden kaupunki toteuttaa seuraavassa myönnettävän luvan mukaiset rakenteet ja toimenpiteet.

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Lahden kaupungille luvan Kumianjoen voimalaitoksen patorakenteiden osittaiseen pysyttämiseen ja osittaiseen purkamiseen, pohjapatojen rakentamiseen sekä Iso-Kukkasen luusuaan että Kumianjoen suvantoon, uoman ruoppaamiseen ja louhintaan, ojan kunnostamiseen sekä joen leventämiseen ja kiveämiseen Lahden kaupungissa hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Korvaukset

Aluehallintovirasto määrää Lahden kaupungin maksamaan kertakorvauksena vesivoimalan käyttömahdollisuuden pysyvästä menettämisestä lupamääräyksestä 13 ilmenevän korvauksen.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Iso-Kukkasen luusuan pohjapato on rakennettava 26.1.2019 päivätyn Iso-Kukkasen pohjakynnys piirustuksen nro 01-01, mittakaavat 1:100 ja 1:50, sekä 18.5.2020 päivätyn asemapiirustuksen nro 05-01, mittakaava 1:2 000, mukaisesti. Pohjapadon kokonaispituus on 42,0 m ja harjakorkeus $N_{43}+90,80$ m. Pohjapadon keskellä olevan virtauskynnyksen leveys on 28,0 m ja sen keskellä on kynnys, jonka leveys on 20,0 m ja korkeus $N_{43}+90,43$ m. Kynnyksen keskelle on tehtävä alivirtaama-aukko, jonka leveys on viisi metriä ja alimman kohdan korkeus $N_{43}+90,35$ m.

Pohjapadon pintamateriaalin tulee olla luonnonkiveä.

2. Kumianjoen suvannon pohjapato on rakennettava 26.1.2019 päivätyn Suvannon pohjakynnys piirustuksen nro 02-01, mittakaavat 1:75 ja 1:50, sekä 18.5.2020 päivätyn asemapiirustuksen nro 05-01, mittakaava 1:2 000, mukaisesti. Pohjapadon kokonaispituus on noin 17 m. Virtauskynnyksen leveys on 15,5 m ja korkeus $N_{43}+90,25$ m. Kynnyksen keskelle on tehtävä loivan v:n muotoinen alivirtaama-aukko, jonka leveys on viisi metriä ja alimman kohdan korkeus $N_{43}+90,20$ m.

Pohjapadon pintamateriaalin tulee olla luonnonkiveä.

Uomaa saa leventää pohjapadon rakentamista varten noin 11 m:stä noin 20 m:iin. Suvannosta saa poistaa löyhän sedimentin imuruoppaamalla. Uoman pohjan tasoksi tulee $N_{43}+89,5$ m tai kallion pinta.

3. Kumianjoen kunnostaminen on tehtävä 18.5.2020 päivättyjen piirustusten Kalataloudellinen kunnostus yläosa nro 03-01 ja Kalataloudellinen kunnostus alaosa nro 03-02, mittakaavat 1:125, sekä asemapiirustuksen nro 05-01, mittakaava 1:2 000, mukaisesti. Uoman saa leventää pohjalta noin 6–7 m:n levyiseksi. Louhintaa saa tehdä noin 50 m²:n alueella.

Jokeen rakennetaan kolme kivikynnystä riittävän vedenkorkeuden ylläpitämiseksi alivirtaama-aikoina. Kiveyksiin tulee tehdä erillinen alivirtaama-ouma. Maantiesillan alapuolisessa altaassa kivikko voidaan nostaa betoniseiniä vasten noin korkeudelle $N_{43}+91,40$ m. Näkyville jääviin rakenteisiin tulee käyttää luonnonkiveä.

Myllyn kohdalla olevaa kynnystä madalletaan noin 0,25 m.

4. Kumianjoen suvannon ja Iso-Kukkasen välisen ojan kunnostus on tehtävä 26.1.2019 päivätyn piirustuksen Sivuuoma nro 04-01, mittakaava 1:300, mukaisesti. Ojan pohjan leveys on noin 0,5 m ja korkeus on $N_{43}+90,40$ m. Uoman pohja ja reunat kivetään eroosion vähentämiseksi tasoon $N_{43}+91,0$ m saakka. Vaihtoehtoisesti ojaan voidaan asentaa halkaisijaltaan 200 mm putki korkeuteen $N_{43}+90,40$ m. Ojan suvannon puoleisessa päässä oleva halkaisijaltaan 200 mm putki jätetään paikoilleen.

5. Säännöstelypadosta on poistettava setit ja padon kynnyksen korkeuteen $N_{43}+88,5$ m saakka keskimmäisestä ja oikeanpuoleisesta aukosta. Vasemmanpuoleisen aukon kynnyksen ja padon vedenottoputki pysytetään. Lisäksi padon vedenottoputki tukitaan ja tuetaan teräpalkeilla.
6. Määräysten 1–5 mukaisesti rakenteisiin voidaan tehdä vähäisiä muutoksia, jos ne ovat tarpeen hakemussuunnitelman mukaisten vedenkorkeuksien ja virtaamien toteutumiseksi tai ne ovat tarpeen hankkeen kalataloudellisen hyödyn vuoksi. Vähäiset muutokset eivät saa aiheuttaa kenellekään vahinkoa tai haittaa, ja niistä on sovittava etukäteen Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen kanssa.

Töiden suorittaminen

7. Kumianjoessa tehtävän ruoppauksen massat tulee läjittää siten, etteivät ne valu takaisin vesistöön tulvan, aallokon tai sateen aikana. Ruoppausmassojen läjitykseen tulee saada maanomistajan suostumus tai ne tulee kuljettaa sellaiseen vastaanottoaikaan, jolla on lupa ottaa vastaan kyseisiä massoja.
8. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Vettä samentavat rakennustyöt on tehtävä mahdollisimman vähävetisenä aikana veden samentumista välttämällä.
9. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
10. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.
11. Työt on toteutettava alueella sijaitsevia putkia ja johtoja vaurioittamatta.

Kunnossapito

12. Luvan saajan on huolehdittava määräysten 1–5 mukaisten rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

Korvaus

13. Luvan saajan on maksettava 17.1.2020 laaditun sopimuksen mukaisesti kiinteistön 532-406-30-1 omistajalle kertakaikkisena korvauksena hankkeesta aiheutuvista edunmenetyksistä 4 200 euroa.

Korvaus on maksettava ennen töihin ryhtymistä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Korvaukselle on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Tarkkailu

14. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Salajärven vedenlaatuun hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Hankkeen vaikutuksia Iso-kukkasen vedenpinnan korkeuteen on tarkkailtava automaattisella vedenkorkeusmittarilla vähintään kolme vuotta, jonka jälkeen tarkkailu voidaan lopettaa, mikäli sillä on saatu riittävästi tietoa vaikutuksista. Tarkkailun päättämisen hyväksyy valtion valvontaviranomainen hakemuksesta. Luvanhaltija vastaa vedenkorkeustietojen toimittamisesta sähköisesti Suomen ympäristökeskuksen järjestelmiin.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa tarkentaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

15. Hankkeen vaikutuksia kalatalouteen on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Kumianjoessa tulee tehdä sähkökoekalastuksia yhden, kolmen ja viiden vuoden kuluttua hankkeen päättymisestä.

Kalatalousviranomainen voi tarvittaessa tarkentaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

16. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä kolmen vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kuuden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

17. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.
18. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle ja Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Valmistumisilmoitukseen on liitettävä rakenteiden lopullista sijaintia vesialueella osoittava kartta.

PERUSTELUT

Lupien rauettamisen perustelut

Itä-Suomen vesioikeuden lupa nro 61/Ym I/81 voidaan rauettaa, koska päätöksen toinen luvanhaltija on sitä hakenut ja toinen luvanhaltija on antanut hakijalle suostumuksensa hakea rauettamista.

Hämeen läänin kuvernöörinviraston 6.2.1847 myöntämä lupa ja Hämeen lääninhallituksen 24.11.1924 myöntämä lupa nro 5498, jonka Korkein hallinto-oikeus on 20.5.1925 antamallaan päätöksellä pysyttänyt, voidaan rauettaa, koska hankkeen myötä säännöstelypato ja vesivoiman hyödyntäminen menettävät alkuperäiset merkityksensä. Myös veden käyttämiseen myönnetty oikeudet voidaan rauettaa edellä mainituin perusteluin.

Raukeamismääräykset edellyttävät, että Lahden kaupunki toteuttaa luvan mukaiset rakenteet ja toimenpiteet.

Vesitalousluvan ratkaisun perustelut

Hankkeen tarkoitus

Säännöstelypadon osittainen purkaminen ja pohjapadon rakentaminen mahdollistavat Kukkasjärvien säännöstelystä luopumisen. Lisäksi säännöstelypadon osittainen purkaminen ja joessa tehtävät toimenpiteet mahdollistavat kalankulun Kumianjoessa ja lisäävät taimenelle soveltuvaa lisääntymis- ja elinympäristöä.

Hankkeesta saatava hyöty

Hankkeen myötä Kukkasjärvien säännöstelyvelvoite poistuu.

Hanke mahdollistaa kalankulun Kumianjoessa ja lisää taimenen elinalueita, minkä vuoksi hanke edistää myös vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Hankkeesta aiheutuu työnaikaista paikallista veden samentumista. Haitallisia vaikutuksia vähennetään tekemällä vettä samentavat työt vähän veden aikaan. Vedenlaatua tullaan tarkkailemaan määräyksen 14 mukaisesti.

Patorakennelmien osittainen purkaminen ja uomassa tehtävät kalataloudelliset toimenpiteet muuttavat alueen kulttuuriympäristön luonnetta. Alueen kulttuurihistoriallinen arvo kuitenkin säilyy jäljelle jäävien patorakenteiden ja voimalaitosrakennuksen myötä. Lisäksi pohjapadot ja kunnostettava uoma on suunniteltu maisemallisesti ympäristöön sopivaksi.

Kumiankosken vesivoimalaitoksen toinen luvanhaltija menettää hankkeen myötä mahdollisuuden vesivoiman tuotantoon. Luvanhaltija on kuitenkin

antanut Itä-Suomen vesioikeuden myöntämän luvan nro 61/Ym I/81 rautetamiselle kirjallisen suostumuksen, minkä lisäksi hakija on määrätty maksamaan luvanhaltijalle korvaus vesivoiman käyttömahdollisuuden menettämisestä.

Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Oikeus alueeseen

Hakija on sopinut hankkeen toteuttamiseen vaadittavien alueiden kiinteistönomistajien kanssa oikeudesta käyttää kyseisiä alueita. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset täytyvät myös vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin osalta.

Natura 2000 -verkoston kohteet, luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -verkostoon kuuluvia kohteita tai muita suojelualueita, joihin hanke vaikuttaisi.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuoteen 2021 mukaan Iso-Kukkasen ekologinen tila on luokiteltu hyväksi. Säännöstelypadon osittainen purkaminen ja Kumiankosken kalataloudellinen kunnostus tukevat vesienhoidollisten tavoitteiden toteutumista.

Intressivertailu

Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta yleisille eduille saatava hyöty on siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviiin menetyksiin verrattuna huomattava.

VASTAUS LAUSUNNOISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto ottaa annetut lausunnot huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta ja 3 momentti, 5, 6, 7, 10, 11, 24 ja 25 §, 11 luvun 21 §, 13 luvun 7, 9, 16 ja 17 §
Korkolain (633/1982) 4 ja 12 §

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 9 550 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan pohjapato, jonka padotusalue on 0,1–4 km², koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 9 550 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Lahden kaupunki

Lahden kaupunki

Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, patoturvallisuusviranomainen

Museovirasto

Lahden museot

Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Lahden kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Erja Tasanko ja esitellyt ympäristöylikontrollin tarkastaja Perttu Ottelin.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **15.3.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611
asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)
telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>